

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1 18 беттің 1 беті

Бекітілді
Басқарма шешімімен
2025 жылғы 8 қазандағы
№ 18 хаттамасымен

**«С.Ж.Асфендияров атындағы қазақ ұлттық медицина
университеті» КеАҚ
Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже**

Қолдану мерзімі 2025 жылғы 8 қазаннан бастап 2028 жылғы 8 қазанға дейін	Ұзарту мерзімі «__» _____ 20__ ж. дейін	Мәртебе: Әрекеттегі Ескірген ☐
Алдыңғы ескірген құжат: Оқу ісі жөніндегі проректордың 28.06.2021ж. № 11 бұйрығы	Құжатты басқаратын тұлғаның қолы: Оқу-әдістемелік бөлімінің басшысы	Код № Экземпляр № Көшірме №

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1
			18 беттің 2 беті

Келісу парағы

Атауы	Лауазымы	Т.А.Ә.	Әрекет түрі
Әзірлеу	Оқу-әдістемелік бөлімінің басшысы	Кутышева А.Т. 16.09.2025ж.	Келісілді
	Академиялық сапа бөлімінің басшысы	Сыдыкова С.И. 16.09.2025ж.	Келісілді
Келісу	Академиялық жұмыс департаменті басшысының м.а.	Кодекова Г.С. 16.09.2025ж.	Келісілді
	Білім алушыларды дамыту және қолдау департаментінің басшысы	Шермет Ш.Р. 16.09.2025г.	Келісілді
	«Жалпы медицина» № 1 мектебі деканы	Измайлова С.Х. 15.09.2025ж.	Келісілді
	«Жалпы медицина» № 2 мектебі деканының м.а.	Елгондина Г.Б. (Шопаева Г.А. м.а.) 15.09.2025ж.	Келісілді
	Педиатрия мектебі деканының м.а.	Кегенбаева Г.Б. (Аипов Р.Р. м.а.) 15.09.2025ж.	Келісілді
	Халықаралық факультеттің декан	Джардемалиева Н.Ж. 15.09.2025ж.	Келісілді
	Стоматология мектебінің деканы	Есембаева С.С. 16.09.2025ж.	Келісілді
	Фармация мектебі деканының м.а.	Жуматай Ж.Ж. (Сакипова З.Б. м.а.) 16.09.2025ж.	Келісілді
	Х.Досмұхамедов атандағы қоғамдық денсаулық сақтау мектебінің деканының м.а.	Авгамбаева Н.Н. (Нурбакыт А.Н. м.а.) 15.09.2025г.	Келісілді
	Дипломнан кейінгі білім беру факультеті деканы	Баймаханов А.Н. 15.09.2025ж.	Келісілді
	Атқарушы директор	Лахов С.В. 15.09.2025ж.	Келісілді
	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет басшысы	Әнуар Ә.Ә. 16.09.2025ж.	Келісілді
	Заң департаментінің басшысы	Ахмет А.Н. 16.09.2025ж.	Келісілді
	Тәуекелдерді басқару және сапа менеджменті жүйелері басқармасының басшысы	Жангирбаев М.Т. 16.09.2025ж.	Келісілді
	Проректор	Калматаева Ж.А. 22.09.2025ж.	Қол қойылды

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: I
			18 беттің 3 беті

Мазмұны

1. Жалпы ережелер	4
2. Мақсаты мен міндеттері	6
3. Принциптері	6
4. Ұйымдастыру шаралары	7
5. Кадрлық қамтамасыз ету	8
6. Материалдық-техникалық шарттар	9
7. Оқу процесін бейімдеу	12
8. Инклюзивті білім беруді іске асыруды бағалау және бақылау	14
9. Қорытынды ережелер	15
10. Танысу парағы	17
11. Өзгерістерді тіркеу парағы	18

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: I 18 беттің 4 беті

1. Жалпы ережелер

1.1. Тағайындалуы

Осы Ереже ерекше білім беру қажеттіліктері (бұдан әрі – ЕБК) бар білім алушылар үшін жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыруға қойылатын жалпы талаптарды айқындайды және мүгедектігі бар тұлғалар үшін «С.Ж.Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті» КЕАҚ (бұдан әрі – Университет) жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларын іске асыруға қойылатын жалпы талаптарды белгілейді және инклюзивті білім беруді қамтамасыз етуге жағдай жасауға бағытталған ішкі нормативтік құжат болып табылады.

1.2. Қолдану саласы

Ереже ерекше білім беру қажеттіліктері мен мүгедектігі бар білім алушылар үшін университет іске асыратын бакалавриат, интернатура, резидентура, магистратура, докторантура және қосымша білім берудің барлық білім беру бағдарламаларында қолданылады.

Ереже міндетті түрде орындалуы керек:

- 1) Профессор-оқытушылар құрамына (бұдан әрі – ПОҚ);
- 2) Әкімшілік-басқару персоналына (бұдан әрі – ӘБП);
- 3) Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушыларына (студенттер, интерндер, магистранттар, резиденттер, докторанттар, қосымша білім беру бағдарламаларының тыңдаушылары);
- 4) Клиникалық тәжірбиені іске асыруға қатысатын Университеттің сыртқы серіктестеріне.

1.3. Нормативтік сілтемелер

1. «Қазақстан Республикасының Конституциясы» Конституция 1995 жылы 30 тамызда республикалық референдумда қабылданды;
2. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы;
3. Қазақстан Республикасының заңы «Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы» 2005 жылғы 13 сәуірдегі № 39 заңы;
4. Мүгедектердің құқықтары туралы БҰҰ конвенциясы;
5. Халықаралық стандарттар
6. WFME Global Standards for Basic Medical Education (2020); WFME Standards for Postgraduate Medical Education (2023); ESG: European Standards and Guidelines for Quality Assurance in Higher Education (2015); ISO 21001:2018 «Educational Organizations Management System»;
7. WCAG 2.1 AA: Web Content Accessibility Guidelines (W3C, 2018)
8. ҚазҰМУ ішкі нормативтік құжаттары.

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ		
	НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1 18 беттің 5 беті

1.4. Терминдер, анықтамалар, белгілер және қысқартулар

Термин / Қысқарту	Анықтама / Таратып жазу
ESG	European Standards and Guidelines — Жоғары білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі еуропалық стандарттар мен ұсынымдар
Бейімделген білім беру бағдарламасы	ЕБҚ бар білім алушылардың психофизикалық ерекшеліктерін ескеретін және оқытудың арнайы нысандарын, әдістері мен құралдарын көздейтін бағдарлама
ААЖ	Автоматтандырылған ақпараттық жүйе (Университет және білім беру процесін есепке алу мен сүйемелдеуге арналған өзге де модульдер)
Ассистивті технологиялар	Денсаулық шектеулерін өтеуге және оқуға қол жеткізуді қамтамасыз етуге арналған техникалық және бағдарламалық құралдар (мысалы, сөйлеу синтезаторлары, субтитрлер, тактильдік құрылғылар)
ӘБП	Әкімшілік-басқару персоналы
ДМББФ (WFME)	ВМЕ, PGME және CPD деңгейінде медициналық білім сапасының жаһандық стандарттарын әзірлейтін Дүниежүзілік медициналық білім беру федерациясы (World Federation for Medical Education)
ҚББТ	Қашықтықтан білім беру технологиялары
Инклюзивті білім беру	Ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс
ЖОЖ	Білім алушының жеке оқу жоспары
ҚазҰМУ	С.Ж.Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті
БӨҚ	Бақылау-өлшеу құралдары
ЕБҚ бар білім алушылар	Білім алу үшін арнайы жағдайларды қажет ететін тұрақты немесе уақытша мұқтаждықтары бар адамдар
ШДМ бар білім алушылар	ПМПК растаған бұзушылықтары бар және арнайы жағдайлар жасауды талап ететін жеке тұлға
ШДМ	Шектеулі денсаулық мүмкіндіктері
ЕБҚ	Ерекше білім беру қажеттіліктері
Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау	Білім алушыларға білім алу үшін қажетті жағдайларды айқындау
ПМПК	Психологиялық-медициналық-педагогикалық комиссия
ПОҚ	Профессор-оқытушылар құрамымен ПОҚ
Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу	ЕБҚ бар білім алушыларды оқыту, дамыту және әлеуметтік бейімдеу үшін жағдайлар жасау жөніндегі қызмет
Ақылға қонымды құрылғы (RA)	Ерекше білім беру қажеттіліктері мен мүгедектігі бар адамдарға академиялық стандарттар мен талаптарды төмендетпей, басқа білім алушылармен тең дәрежеде білім алу құқығын іске асыруды қамтамасыз ететін білім беру ортасында, оқу процесінде, бағалау рәсімдері мен инфрақұрылымында жеке қажетті модификациялар мен түзетулер
Арнайы шарттар	ЕБҚ бар білім алушылардың білім беру бағдарламаларын игеру мүмкіндігін қамтамасыз ететін арнайы бағдарламалар, әдістер, құралдар, орта, сүйемелдеу және қызметтер
Оқытудың әмбебап дизайны (UDL)	Оқу үдерісін жобалауға арналған тәсіл, ол оқыту әдістерінде, материалдарда және бағалау түрлерінде икемділікті көздейді, білім

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1 18 беттің 6 беті

	алуды мүмкіндігінше кең ауқымды білім алушылар үшін қолжетімді етуге бағытталған.
--	---

2. Мақсаты мен міндеттері

2.1 Мақсаты

Студент-орталықтандырылған тәсілді, оқытудың әмбебап дизайны (UDL) қағидаттарын интеграциялау және ассистивтік технологияларды қолдану арқылы ерекше білім беру қажеттіліктері және мүгедектігі бар білім алушылар үшін сапалы медициналық білімге тең қолжетімділікті қамтамасыз ету.

2.2 Тапсырмалар:

- 1) Білім алушылардың жеке қажеттіліктерін және кәсіптік стандарттардың талаптарын ескере отырып білім беру бағдарламаларын бейімдеу;
- 2) ЕБҚ бар білім алушылардың білім беру процесіне және оқудан тыс қызметке толыққанды қатысуы үшін жағдайларды қамтамасыз ету;
- 3) Кадрлық әлеуетті дамыту және инклюзивті білім беру ортасында жұмыс істеуге профессорлық-оқытушылық құрамды және әкімшілік-басқару персоналын даярлау;
- 4) Қолжетімділік және қауіпсіздік қағидаттарына сәйкес келетін кедергісіз білім беру, клиникалық және цифрлық ортаны құру;
- 5) ЕБҚ бар білім алушыларды психологиялық-педагогикалық, әлеуметтік және мансаптық сүйемелдеуді ұйымдастыру;
- 6) Білім беру ресурстарының қолжетімділігін қамтамасыз ететін ассистивтік технологиялар мен цифрлық шешімдерді дамыту және енгізу;
- 7) Инклюзивті білім беру практикасының мониторингін, тиімділігін бағалауды және үздіксіз жетілдіруді қамтамасыз ету.

3. Принциптері

Университетте инклюзивті білім беруді іске асыру мынадай қағидаларға негізделеді:

- 1) Кемсітпеу — мүгедектік немесе ерекше білім беру қажеттіліктері бойынша кемсідудің кез келген түрін алып тастау;
- 2) Тең қолжетімділік — барлық білім алушылар үшін бірдей білім алу мүмкіндіктерін қамтамасыз ету;
- 3) Қадір-қасиет пен дербестікті құрметтеу-жеке тұлғаның құндылығын және білім алушының өз бетінше таңдау құқығын тану;
- 4) Әмбебап оқыту дизайны (UDL) - білім беру бағдарламалары мен ортасын арнайы өзгерістер енгізудің қажеттілігінсіз білім алушылардың барынша кең ауқымына қолжетімді болатындай етіп жобалау;
- 5) Ақылға қонымды бейімделу-білім беру бағдарламаларын игеру нәтижелеріне қойылатын талаптарды төмендетпейтін оқыту жағдайларына жеке қажетті өзгерістер мен түзетулер беру;

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1 18 беттің 7 беті

6) Құпиялылық және деректерді қорғау-білім алушылардың дербес және медициналық деректерді қорғау құқықтарын сақтау;

7) Білім алушылардың шешім қабылдауға қатысуы-білім алушыларды ЕБҚ-мен оқытуға және сүйемелдеуге қатысты мәселелерді талқылауға тарту;

8) Клиникалық дайындық кезіндегі пациенттердің қауіпсіздігі-клиникалық тәжірибие процесінде пациенттердің өмірі мен денсаулығын қорғаудың басымдығы;

9) Үздіксіз жетілдіру — инклюзивті тәжірибелерді бағалау, мониторингтеу және жақсарту тетіктерін жүйелі енгізу.

4. Ұйымдастыру шаралары

4.1. Білім алушыларды қабылдау

1. ЕБҚ немесе ШДМ бар білім алушыларды ҚазҰМУ-ға қабылдау ресми медициналық қорытындыға сәйкес медициналық қарсы көрсетілімдер белгіленбеген барлық білім беру бағдарламаларына жүзеге асырылады.

2. Қабылдау Қазақстан Республикасы ғылым және жоғары білім министрлігі бекіткен тәртібіне сәйкес қабылдау комиссиясымен жүзеге асырылады.

3. Университет өз бетінше өткізетін түсу сынақтарын өткізу кезінде қашықтықтан білім беру технологияларын пайдалану мүмкіндігін қоса алғанда, мүгедектігі бар талапкерлер мен ЕБҚ үшін арнайы жағдайлар жасалады (бұдан әрі – ҚББТ).

4.2. Білім алушыларды есепке алу

1. Қабылдау комиссиясының мәліметтері негізінде Офис-тіркеуші (студенттік кеңсе) оқуға түсу кезінде ЕБҚ бар білім алушыларды есепке алуды жүзеге асырады.

2. Оқыту кезеңіндегі мамандандырылған есепке алуды мектептердің, факультеттердің, Кафедралардың, білім алушылардың өздері және олардың заңды өкілдерінің деректері бойынша білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті (оның ішінде әлеуметтік қолдау және өзара іс-қимыл орталығы арқылы) жүргізеді.

3. ЕБҚ және мүгедектігі бар білім алушыларды дербестендірілген есепке алу дербес деректерді қорғау туралы заңнама талаптарын сақтай отырып, университеттің ААЖ-да жүргізіледі.

4.3. Білім алушыларды қолдау

1. Университет психологиялық, тәлімгерлік, академиялық және мансаптық қолдау қызметтерін, оның ішінде кәсіби күйзелудің алдын алу бағдарламаларын қамтамасыз етеді.

2. Психологиялық және әлеуметтік қолдау ерекше білім беру қажеттіліктері бар және мүгедектігі бар білім алушыларға ЕБҚ арналған даму және білім алушыларды қолдау департаментінің құрылымында жұмыс істейтін Әлеуметтік қолдау және өзара әрекеттесу орталығы арқылы көрсетіледі.

3. Әлеуметтік қолдау және өзара әрекеттесу орталығының жұмысына келесі құрылымдық бөлімшелердің мамандары тартылады: Мансап орталығының

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1 18 беттің 8 беті

мамандары (кәсіптік бағдар беру, жұмыспен қамтуға жәрдемдесу); деканаттар (оқу процесі бойынша кеңес беру, қашықтықтан оқыту, жеке оқу жоспарларын сүйемелдеу); Қашықтықтан білім беру технологиялары бөлімі (техникалық қолдау); пайдалану жұмыстары департаменті (кедергісіз орта құру және дамыту).

4.4. Инклюзивті білім беру үйлестірушілері

1. Университеттің әрбір мектебінде инклюзивті білім беруді іске асыруды қамтамасыз ету үшін деканның бұйрығымен Білім алушыларды ЕБҚ-мен сүйемелдеуге және әлеуметтік қолдау және өзара іс-қимыл орталығымен өзара іс-қимылға жауапты инклюзивті білім беру үйлестірушісі тағайындалады.

2. Үйлестіруші: білім алушылардың қажеттіліктерін тіркейді және оларды ААЖ-да есепке алуды қамтамасыз етеді; ақылға қонымды құрылғыларды (РА) беру рәсімін бастайды; жеке оқу жоспарларының іске асырылуын бақылайды; анықталған кедергілер туралы деканға хабарлайды.

4.5. Ақылға қонымды орналастыру процедурасы (РА)

1. ЕБҚ бар білім алушы деканатқа растайтын құжаттарды қоса бере отырып, жазбаша өтініш береді.

2. Деканат қызметкері өтінішті тіркейді және алдын ала сұхбат жүргізеді.

3. Функционалдық комиссия (деканат, әлеуметтік қолдау және өзара іс-қимыл орталығы, заң қызметі, АТ) өтінімді қарайды және РА шаралары туралы шешім қабылдайды.

4. Шешім хаттамамен тіркеледі және жауапты бөлімшелерге жеткізіледі.

5. Білім алушы ұсынылған шаралар немесе негізделген бас тарту туралы хабардар етіледі (баламалары бар).

6. Келіспеген жағдайда білім алушы белгіленген тәртіппен апелляция беруге құқылы.

5. Кадрлық қамтамасыз ету

5.1. Кадрларды даярлау және тарту

1. ШМД бар білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудің арнайы әдістерін меңгерген педагог қызметкерлерді даярлауды Университеттің мектептері мен факультеттері қамтамасыз етеді.

2. Университет инклюзивті білім беру және ассистивті технологиялар саласындағы мамандарды тартуға жәрдемдеседі.

5.2. Профессор-оқытушылар құрамының міндеттері

ПОҚ ЕБҚ бар білім алушылардың психофизикалық даму ерекшеліктерін ескеруге, оларды оқытудың арнайы шарттарын сақтауға, медицина қызметкерлерімен және әлеуметтік қолдау және өзара іс-қимыл орталығымен өзара іс-қимыл жасауға міндетті.

Оқытушылар біліктілікті арттырудан өтеді, оған мыналар кіреді:

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: I 18 беттің 9 беті

- 1) Психофизиологиялық ерекшеліктерді зерттеу;
- 2) Оқу ақпаратын бейімдеу әдістері;
- 3) Ассистивті технологиялар мен UDL қолдану.

5.3. Педагогикалық құзыреттілікті арттыру

1. Біліктілікті арттыру бағдарламаларына инклюзивті білім беру мәселелері, ШМД бар білім алушылармен жұмыс істеу ерекшеліктері, олардың қажеттіліктеріне бейімделген оқыту және бағалау әдістері бойынша курстар енгізіледі.

2. Курстарды ұйымдастыру және өткізу Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті педагогикалық және психологиялық даярлықты қамтамасыз ететін кафедралармен, сондай-ақ Адами ресурстарды дамыту департаментімен бірлесе отырып жүзеге асырады.

3. Курстарды өткізуге коммуникативтік дағдылар кафедрасының педагог-психологтары тартылады.

5.4. Әкімшілік-басқару персоналын даярлау

1. Оқу процесін жоспарлауға және ұйымдастыруға қатысатын ӘБП эдвайзерлер мен тьюторлар рөлінде ЕБҚ бар білім алушыларды сүйемелдеу бойынша оқыту мен нұсқаудан өтеді.

2. Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті инклюзивті білім беру мәселелері бойынша ПОҚ және ӘБП біліктілікті арттыру курстарының өтуін есепке алуды және бақылауды жүргізеді.

5.5. Қосымша мамандар

Қажет болған жағдайда Университеттің штаттық құрамына келесі лауазымдар енгізілуі мүмкін: тьютор, әлеуметтік педагог (әлеуметтік қызметкер), ымдау тілі аудармашысы, көмекші құрал-жабдықтарды қамтамасыз ететін техник-маман, зағип жандарға арналған мәтін оқушы және білім беру процесін кешенді қолдауды қамтамасыз ету үшін қажетті басқа да мамандар.

5.6. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу

Коммуникативтік дағдылар кафедрасының оқытушылары инклюзивті білім беруді психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу жоспарын әзірлеп, жүзеге асырады. Бұл жоспар оқу ортасын бейімдеу және ЕБҚ бар білім алушылардың дезадаптациясының алдын алу бойынша іс-шараларды қамтиды.

6. Материалдық-техникалық шарттар

6.1. Жалпы талаптар

ҚазҰМУ ЕБҚ және мүгедектігі бар білім алушылардың университет ғимараттары мен үй-жайларына кедергісіз, қауіпсіз және ыңғайлы қол жеткізу мүмкіндігін, олардың болуын және оқуын ұйымдастыруды, сондай-ақ университет аумағы бойынша, оның ішінде ассистивтік технологияларды пайдалана отырып

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ		
	НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1 18 беттің 10 беті

және персоналдың жәрдемдесуімен өз бетінше жүріп-тұру мүмкіндігін қамтамасыз ететін арнайы материалдық-техникалық жағдайлар жасауды қамтамасыз етеді.

6.2. Қызметкерлердің қолдауы

Университет қызметкерлері қажет болған жағдайда ЕБҚ бар білім алушыларға корпустарда, жатақханаларда және кампус аумағында сүйемелдеуді қоса алғанда, білім беру ортасын жылжытуға және игеруге көмек көрсетеді.

6.3. Қолжетімділікті қамтамасыз ету аспектілері

№	Аспект	Сипаттама
1	Іргелес аумақтағы ғимараттарға қолжетімділік	Жаяу жүргіншілер жолдарының қатты және тегіс жабынының болуы; пандустардың; арнайы көрсеткіштердің; тактильді плиткалар мен жолдардың; мүгедектерге арналған автотұрақтардың; дыбыстық бағдарламалардың болуы
2	Ғимаратқа кіру кезінде қол жетімділік	Ғимаратқа кіре берісте пандустардың болуы
3	Барлық оқу ғимараттарының кіру жолдарына қол жетімділік	Көтергіштердің; кең кіреберіс есіктердің; есіктерде арнайы белгілердің болуы
4	Ғимараттар ішінде қозғалу мүмкіндігі	Өткелдердің жеткілікті ені; сатылардың сырғанауға қарсы жабыны; баспалдақтардағы тұтқалар; шеткі сатыларды түспен немесе текстурамен бөлектену
5	Оқу аудиториялары мен кітапханаларда қолжетімділік	Арнайы жабдықталған орындар мен жабдықтардың болуы
6	Жатақханаларда қолжетімділік	Арнайы жабдықталған бөлмелер мен орындардың болуы
7	Санитарлық-гигиеналық үй-жайлар	Арнайы жабдықталған киім ауыстыратын бөлмелер, дәретханалар, душ және жуынатын бөлмелер
8	Ескерту және дабыл жүйесі	Қауіптілік туралы хабарлаудың дыбыстық, дірілдік және жарық құралдарының болуы
9	Ақпараттық ашықтық	Бейімделген сайт; визуалды, тактильді және дыбыстық ақпарат
10	Есту қабілеті бұзылған адамдарға арналған жабдық	Ақпаратты қабылдау мен берудің дыбысты күшейтетін, мультимедиялық және өзге де техникалық құралдары
11	Көру қабілеті бұзылған адамдарға арналған жабдық	Сөйлеу синтезаторы бар компьютерлер, Брайль шрифті, басқа бейімделген құрылғылар
12	ТҚА бұзылған адамдарға арналған жабдық	Арнайы бағдарламалық жасақтамасы бар бейімделген компьютерлік техника
13	Психофизикалық бұзылулары бар адамдарға арналған жабдық	Бейімделген арнайы спорттық жабдықтар
14	Көмекші технологиялар	ЕБҚ және мүгедектігі бар білім алушыларды оқытуға арналған заманауи техникалық және бағдарламалық құралдармен қамтамасыз ету (сөйлеу синтезаторлары, субтитрлер, тактильді құрылғылар, бейімделген БҚ)

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: I 18 беттің 11 беті

6.4. Жауапкершілік

Кедергісіз ортаны жарақтандыруға және дамытуға әмбебап дизайн және инклюзия қағидаттарын ескере отырып, инфрақұрылымды тұрақты мониторингтеуді және жақсартуды жүзеге асыратын Университеттің пайдалану жұмыстары департаменті мен құрылымдық бөлімшелері жауапты болып табылады.

6.5. Клиникалық базалар

1. Клиникалық базалармен шарттарға инклюзия бойынша міндетті қосымшалар енгізіледі: ортаның қолжетімділігі, ассистивтік технологиялардың болуы, тьюторлық мүмкіндігі, рәсімдерді қауіпсіз бөлу.

2. ЕБҚ бар білім алушылар үшін рұқсат етілген шектеулер пациенттер қауіпсіздігінің объективті талаптары немесе кәсіби қызмет регламенттері бойынша, жазбаша негіздемемен және баламаларды міндетті түрде ұсынумен (симуляциялық сабақтар, құзыреттерді ауыстыру) ғана белгіленеді.

6.6. Сандық қол жетімділік

1. Университеттің барлық ААЖ және ресми сайты экрандық оқырмандармен үйлесімді болуы, субтитрлердің /транскрипттердің, балама материал форматтарының болуын және пернетақтадан тесттердің қол жетімділігін қамтамасыз етуі керек.

2. Сандық ортаны жобалау кезінде Университет WCAG 2.1 АА халықаралық стандартына назар аударады.

3. Сандық қолжетімділікке АТ бөлімшесі, кітапхана және кафедралар жауапты. Жыл сайын білім беру ресурстарының цифрлық қолжетімділігіне аудит жүргізіледі.

6.7. Жеке деректер және құпиялылық

1. ЕБҚ бар білім алушылардың дербес және медициналық деректерін өңдеу заң және/немесе жазбаша келісім негізінде жүзеге асырылады.

2. Университет: жиналатын деректерді барынша азайтуды; ААЖ-дағы рөлдік құқықтар негізінде қолжетімділікті шектеуді; белгіленген сақтау мерзімдерін; қолжетімділік журналын жүргізуді қамтамасыз етеді.

3. Қызметкерлер деректерді қорғау бойынша нұсқаулықтан өтеді және оларды жариялауға жауапты.

4. Университет ақпараттандырылған келісім нысандарын және деректер субъектісінің құқықтары туралы хабарламаны бекітеді.

6.8. Қаржыландыру және сатып алу

1. Инклюзивті ортаны қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды қаржыландыру бюджет, бюджеттен тыс қаражат және гранттар есебінен жүзеге асырылады.

2. Пайдалану департаменті, қаржы қызметтері және АТ бөлімшесі басымдықты, сатып алуды жоспарлауды, SLA мерзімін сақтауды және жабдыққа қызмет көрсетуді қамтамасыз етеді.

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1 18 беттің 12 беті

3. Ассистивті технологияларды жаңарту техникалық прогресс пен білім алушылардың қажеттіліктерін ескере отырып жүргізіледі.

6.9. Шағымдар мен апелляциялар

1. ЕБҚ бар білім алушылар материалдық-техникалық жағдайлар мен қолжетімділік мәселелері бойынша шағымдар мен апелляциялар беруге құқылы.

2. Өтініш беру арналары: ААЖ, ресми электрондық пошта, деканатқа немесе әлеуметтік қолдау және өзара іс-қимыл орталығына жазбаша өтініш.

3. Шағымдарды тәуелсіз комиссия белгіленген мерзімде қарайды.

4. Университет шағым беру салдарынан білім алушыларды кез келген репрессиялық әрекеттерден қорғауға кепілдік береді.

5. Жыл сайын өтініштерді қарау саны мен нәтижелері бойынша есептілік жарияланады.

7. Оқу процесін бейімдеу

7.1. Жалпы ережелер

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар және мүгедектігі бар білім алушыларға оқытудың әмбебап дизайны (UDL) қағидаттарын және ассистивтік технологияларды пайдалануды қоса алғанда, оқытудың бейімделген нысандарын, әдістерін, құралдары мен технологияларын қолдана отырып, білім беру бағдарламаларын игеру мүмкіндігі қамтамасыз етіледі.

7.2. Оқытуды жекелендіру

Университет жеке білім беру траекториялары мен дайындық кестелерін әзірлеуге, сондай-ақ жеке оқу жоспарларын (бұдан әрі – ЖОЖ) қалыптастыруға қолдау көрсетеді.

Оқыту қашықтықтан білім беру технологияларын, электрондық оқытуды және білім берудің қолжетімділігін қамтамасыз ететін өзге де баламалы форматтарды қолдана отырып жүзеге асырылуы мүмкін.

Білім беру бағдарламаларын бейімдеу мыналарды ескере отырып жүзеге асырылады:

- 1) Білім алушының дамуының психофизикалық ерекшеліктері;
- 2) Жеке оңалту бағдарламасы;
- 3) Медициналық-әлеуметтік сараптама ұсынымдары;
- 4) Кәсіби және білім беру стандарттарының талаптары.

7.3. Жауапкершілік және ұйымдастыру шаралары

1. Бейімделген бағдарламалар мен жеке кестелерді әзірлеу жауапкершілігі мектеп декандары мен академиялық үйлестірушілерге жүктеледі.

2. Сабақ кестесі жеке оқу жоспарын, оқушының жұмыс қабілеттілігі мен қажеттіліктерін ескере отырып жасалады.

3. Оқыту әдістері, құралдары мен технологияларын таңдауды кафедралар

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: I 18 беттің 13 беті

пәннің мақсаттарын, білім алушының дайындық деңгейін және денсаулық жағдайындағы шектеулерді ескере отырып, UDL қағидаттары мен ассистивтік технологиялардың мүмкіндіктерін міндетті түрде есепке ала отырып жүзеге асырады.

7.4. Жеке пәндердің ерекшеліктері

1. «Дене шынықтыру» пәні бойынша сабақтар денсаулықты сақтауды қамтамасыз ететін жағдайларда, арнайы жабдықталған залдарда немесе тиісті бейіндегі мамандардың қатысуымен ашық ауада өткізіледі.

2. Тірек-қимыл аппараты бұзылған білім алушылар үшін үстел үсті және зияткерлік спорт түрлері бойынша сабақтар ұйымдастырылуы мүмкін.

3. ЕБҚ бар білім алушылардың тәжірибесі оңалтудың жеке бағдарламаларында көрсетілген еңбек жағдайлары бойынша ұсынымдарды, сондай-ақ пациенттердің қауіпсіздік талаптарын ескере отырып ұйымдастырылады.

7.5. Бақылау және бағалау

Бақылау-өлшеу құралдары (бұдан әрі – БӨҚ) және ағымдағы бақылау, аралық және қорытынды аттестаттау рәсімдері ЕБҚ бар білім алушылардың жеке психофизиологиялық ерекшеліктерін ескере отырып әзірленеді.

Аттестаттау нысандары мыналарды қамтуы мүмкін:

1) Нозологияға байланысты ауызша, жазбаша, компьютерлік, тестілік және өзге де нысандар;

2) Қосымша уақыт беру;

3) Техникалық құралдарды пайдалану;

4) Көмекшінің көмегі (қажет болған жағдайда).

ЕБҚ бар білім алушыларды оқыту нәтижелері осы білім беру бағдарламасы бойынша барлық білім алушыларды оқыту нәтижелеріне сәйкес келуі тиіс. Оның құрылымын өзгертетін құзыреттерді алып тастауға немесе қосуға жол берілмейді.

7.6. Арнайы шарттар беру тәртібі

Аралық және қорытынды аттестаттау кезеңдерінде арнайы жағдайлар жасау үшін білім алушы растайтын құжаттарды қоса бере отырып өтініш береді:

1) Аралық аттестаттаудан 2 аптадан кешіктірмей;

2) Қорытынды аттестаттаудан 3 айдан кешіктірмей.

Өтінішті функционаралық комиссия (үйлестіруші, деканат, әлеуметтік қолдау және өзара іс-қимыл орталығы) тіркейді және қарайды.

Қарастыру қорытындысы бойынша комиссия негізді бейімдеулерді (Reasonable Accommodation, RA) беру немесе беруден бас тарту туралы шешім қабылдайды. Қабылданған шешім хаттамаға тіркеліп, білім алушыға және тиісті кафедраға жеткізіледі.

Бас тартылған жағдайда білім алушының белгіленген тәртіппен апелляцияға құқығы бар.

7.7. Қорытынды аттестаттауды өткізу

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ		
	НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: I 18 беттің 14 беті

Қорытынды аттестаттау кезінде ЕБҚ бар білім алушылар үшін:

- 1) Көмекшінің болуы (қажет болған жағдайда);
- 2) Арнайы шарттар мен техникалық құралдарды ұсыну;
- 3) Университет мамандарының жеке ерекшеліктерін ескере отырып сүйемелдеуі.

7.8. Ақпараттандыру

Аттестаттауды өткізу ерекшеліктері және ұсынылатын арнайы шарттар университеттің ішкі нормативтік құжаттарында бекітіледі және білім алушылардың назарына қолжетімді нысанда (бейімделген форматтарды қоса алғанда) жеткізіледі.

8. Инклюзивті білім беруді іске асыруды бағалау және бақылау

8.1. Бағалау мақсаты

Инклюзивті білім беруді іске асырудың тиімділігін бағалау ерекше білім беру қажеттіліктері және мүгедектігі бар білім алушылар үшін білім беру процесінің жағдайлары мен сапасын үздіксіз жақсартуды қамтамасыз ету мақсатында жүргізіледі.

8.2. Бағалаудың негізгі бағыттары

1. ЕБҚ бойынша білім алушылардың оқу шарттарына, сүйемелдеу қызметтеріне және білім беру бағдарламаларын бейімдеуге қанағаттану деңгейі;
2. Жоспарланған оқыту нәтижелеріне қол жеткізу дәрежесі;
3. Оқу шарттарының әмбебап оқыту дизайны (Universal Design for Learning, UDL) қағидаттарына, қолжетімділікке, инклюзияға және ассистивті технологияларды қолдануға сәйкестігі;
4. Инклюзивті білім беру үдерісін қамтамасыз ететін координаторлардың, тьюторлардың, оқытушылардың және құрылымдық бөлімшелердің қызметінің тиімділігі;
5. Жеке білім беру маршруттарының (бұдан әрі – ЖБМ), жеке оқу жоспарларының және сүйемелдеу жоспарларының бар болуы және іске асырылуы.

8.3. Бағалау әдістері

1. Білім алушыларды, оқытушыларды және инклюзивті білім беру бойынша координаторларды ЕБҚ бойынша сауалнама жүргізу;
2. Бейімделген білім беру бағдарламалары мен бақылау-өлшеу құралдарының қолжетімділігі мен валидтілігі тұрғысынан сараптамалық бағалау;
3. ЕБҚ бойынша білім алушылардың академиялық үлгерімін, сабаққа қатысуын және жеке прогресін мониторингтеу;
4. Аралық және қорытынды аттестация кезінде арнайы жағдайларды ұсынуды талдау;

	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ		
	НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: I 18 беттің 15 беті

5. Кері байланыс жинау және талдау — бұл жұмыстарды ЕБҚ білім алушыларына әлеуметтік қолдау көрсету орталығы жүзеге асырады, ал кафедралар, деканаттар және өзге де сүйемелдеу бөлімшелері ақпарат беріп, деректерді өңдеуге қатысады.

8.4. Жауапкершілік

1. Деканаттар / мектептер-академиялық деректерді жинауды және ұсынуды қамтамасыз етеді (үлгерімі, сабаққа қатысуы), бейімделген бағдарламалардың білім беру стандарттарына сәйкестігін бақылау үшін кафедралармен өзара іс-қимыл жасайды, ЖОЖ және ЖБМ іске асырылуын бақылауды жүзеге асырады.

2. Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті-инклюзивті білім берудің институционалдық саясатын іске асыруды үйлестіреді, ЕБҚ-мен білім алушыларға сауалнама жүргізуді және сүйемелдеуді ұйымдастырады, кері байланысты жинау мен талдауды, шағымдар мен сұрауларға жауап беруді қамтамасыз етеді.

3. Мектептердегі инклюзивті білім беру үйлестірушілері - оқу процесінде туындайтын кедергілерді анықтайды, оларды тіркейді және білім беру бағдарламалары деңгейінде түзету шараларын әзірлейді және іске асырады.

4. Академиялық жұмыс жөніндегі проректор-жалпы басшылықты, стратегиялық бақылауды жүзеге асырады және инклюзивті білім беруді іске асырудың тиімділігін бағалау нәтижелері бойынша есептерді бекітеді.

9. Қорытынды ережелер

9.1. Өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

Осы Ережеге өзгерістер мен толықтырулар Университеттің құрылымдық бөлімшелерінің бастамасы бойынша, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасы, халықаралық стандарттар немесе Университеттің ішкі нормативтік құжаттары өзгерген кезде енгізіледі.

Өзгерістер жобасы құжатты реттеу саласына байланысты Заң бөлімімен және Университеттің басқа да мүдделі құрылымдық бөлімшелерімен міндетті түрде келісілуге тиіс, содан кейін Университет Басқармасының шешімімен бекітіледі.

9.2. Құжаттың қолданылу мерзімі

Ережелер Университет Басқармасының отырысында бекітілген сәттен бастап күшіне енеді және ол ресми түрде жойылғанға немесе жаңа редакциямен ауыстырылғанға дейін қолданылады.

Құжатты қайта қарау кемінде үш жылда бір рет немесе одан бұрын — Университеттің нормативтік базасы, құрылымы өзгерген кезде жүзеге асырылады.

9.3. Танысу және жариялау тәртібі

Ереженің өзекті редакциясы Университеттің ресми сайтында орналастырылады.

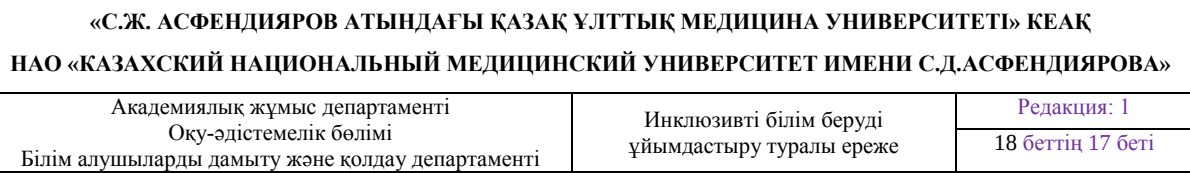
	«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА»		
	Академиялық жұмыс департаменті Оқу-әдістемелік бөлімі Білім алушыларды дамыту және қолдау департаменті	Инклюзивті білім беруді ұйымдастыру туралы ереже	Редакция: 1 18 беттің 16 беті

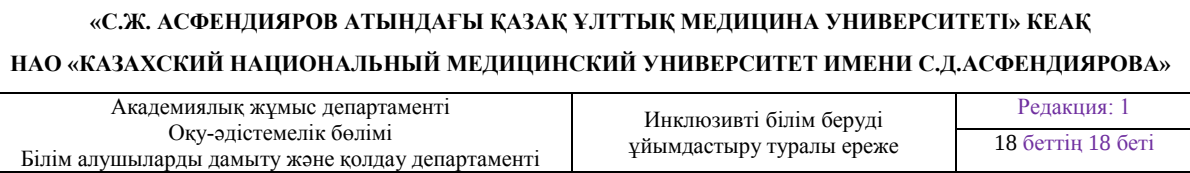
Құжаттың мұрағаттық нұсқалары істер номенклатурасына және мұрағаттық сақтау мерзімдеріне сәйкес сақталады.

Ереженің күші қолданылатын барлық қызметкерлер бекітілген сәттен бастап 10 жұмыс күні ішінде оның өзекті редакциясымен танысуға міндетті.

9.4. Орындалуын бақылау

Осы Ереженің сақталуын бақылауды жауапты Оқу-әдістемелік бөлімі жүзеге асырады.

[illegible]

[illegible]